

Tisztelt Tagtársak! Kollégák!

Az elmúlt évi Közgyűlésünkön módosítottuk Alapszabályunkat, beleépítve Egyesületünk Etikai Kódexét. Javaslatok is elhangzottak azért, hogy kíséreljük meg rövidíteni, tömöríteni. A javaslattevőkkel (BODOKY Tamás, DRASKOVITS Pál) együtt elkészítettük a módosított, de tartalmában — szerintünk — változatlan Etikai Kódexet, amelyet ezúton kívánunk Önökkel megismertetni.

A készítés során felmerült egy, az Elnökségtől független Etikai Bizottság létrehozásának gondolata is. Az elképzelés szerint a Bizottságot 3 évenként választanánk és 3 tagja lenne. Az első ilyen szavazásra 1996-ban kerülne sor.

Kérjük, hogy e kérdéskörrel kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat a Közgyűlésünkön (1995. április 7-én) tegyék meg.

Kiss Bertalan

A Magyar Geofizikusok Egyesületének ETIKAI KÓDEXE

Mottó:

*"... minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha elvész:
Róma ledül, s rabigába görbed."*

(Berzsenyi Dániel: "A magyarokhoz")

A Magyar Geofizikusok Egyesülete Alapszabályának 7.§. 1. pontja kimondja, hogy a tagok kötelesek betartani az Etikai Kódex normáit.

A Magyar Geofizikusok Egyesülete Etikai Kódexének célkitűzései:

- elősegíteni, hogy a társadalomban kialakuljanak, illetve helyreálljanak a kölcsönös bizalmon alapuló korrekt emberi és üzleti kapcsolatok,
- elősegíteni, hogy az MGE tagsága tekintse kötelességének az Egyesület támogatását, jó hírnevének növelését és a kívülállókkal való megismertetését,
- összhangot teremteni más hazai és külföldi tudományos és szakmai szervezetek etikai normáival.

A Magyar Geofizikusok Egyesülete elvárja tagjaitól, hogy választott hivatásuk méltóságának fenntartása érdekében magukra nézve kötelezőnek tekintsék és betartsák az alábbi elveket:

- a Magyar Köztársaság törvényeit és az általánosan elfogadott erkölcsi normákat mind szakmai tevékenységük, mind magánéletük során tisztelik és betartják,

- szakmai munkájukat a lehetséges objektivitás, a munkaadók és a megbízók iránti hűség és korrektség, a beosztottak és közreműködők iránti becsületesség szellemében végzik,
- a munkáltatók vagy megbízók szakmai és üzleti érdekeit nem sértik meg, az üzleti ügyekre vonatkozó ismereteket, a megismert szakmai adatokat, információkat, eljárásokat bizalmasan kezelik,
- a munkáltatót vagy megbízót minden olyan üzleti vagy egyéb kapcsolatukról tájékoztatják, amely összeférhetlenséget eredményezne vagy más módon megkérdőjelezhetné a tevékenység részrehajlás nélküli elvégzését,
- csak olyan feladatokat vállalnak el, amelyek megoldásához rendelkeznek a megfelelő képzettséggel, tapasztalattal és elegendő tárgyi feltételekkel,
- igyekeznek önmagukat és képességeiket tárgyilagosan megismerni, szaktudásukat folyamatosan fejleszteni és eredményeiket mások számára hozzáférhetővé tenni,
- szakmai előmenetelük érdekében nem alkalmazznak méltatlan eszközöket és elkerülik, hogy mások szakmai és erkölcsi hírnevében, üzleti ügyeiben vagy alkalmazási esélyeiben rosszhiszeműen kárt okozzanak,
- tartózkodnak az üzletileg vagy szakmailag kétes jellegű vállalkozásokhoz történő csatlakozástól, illetve azok bármilyen módon történő támogatásától,
- tartózkodnak a szakmailag megkérdőjelezhető hirdetésektől,
- képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulnak a geofizikus szakma erősítéséhez, az alkotói munkát tiszteletben tartó és elismerő szellemi légkör kialakításához, a hazai geofi-

zikus oktatás színvonalának emeléséhez, helyzetének javításához,

- törekednek az MGE szakmai színvonalának emelésére, tevékenységének élénkítésére, anyagi helyzetének és társadalmi ismertségének, elismertségének javítására, valamint az Egyesület szaklapjának minél több és színvonalasabb cikkel, híryanaggal való ellátására,
- munkájuk során tudatosan törekednek a környezet védelmére, illetve a környezeti károk minimalizálására.

Az MGE Etikai Kódexének felelőse a jövőző elnök (mint az Alapszabály felelőse*), aki

- igény szerint, de legalább évente egyszer felméri és elvégzi a szükséges változtatásokat az

Etikai Kódexben és erről beszámol az Egyesület Közgyűlésének,

- felveszi és ápolja a kapcsolatokat más — elsősorban mérnöki, kutatási és oktatási rokon szervezetek Etikai Bizottságaival,
- az MGE tudomására jutott etikátlan magatartást megtárgyalja az MGE Elnökségével,*
- javaslatot tesz a vizsgálat során etikátlannak minősült magatartás szankcionálására,
- az MGE Etikai Kódexe normáinak minél szélesebb körű elfogadtatására tájékoztatót szervez, illetve a közgyűlésen ismerteti.

* A Közgyűlés módosíthatja az Alapszabályt úgy, hogy létrehoz egy Etikai Bizottságot, amely független az Elnökségtől, 3 tagú lehetne és 3 évenként választanánk.

TUDOMÁNYOS ANKÉT SOPRONBAN

Az MGE Általános Geofizikai Szakosztálya és Soproni Csoportja 1995. január 18—19-én Sopronban, az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetében kétnapos Tudományos Ankétot tartott. A rendezvény folytatása volt annak a szintén közös rendezvénynek (Budapest, 1993. november 24.), amelynek során soproni előadók a föld körüli térség geofizikájával kapcsolatos kutatásairól számoltak be. A mostani Tudományos Ankét előadásai a szilárd Föld geofizikája témakörben hangzottak el. A rendezvény szakmai programját MÁRTON Péter, az Általános Geofizikai Szakosztály elnöke állította össze, az összejövetel házigazdája a Soproni Csoport volt. Az előadók a következő intézményeket képviselték: Eötvös Loránd Tudományegyetem Geofizikai Tanszéke, Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, MTA GGKI Szeizmológiai Osztálya. A nagyfokú érdeklődést a szépszámú hallgatóság (58 fő) bizonyította, akik szinte a geofizikával foglalkozó összes magyarországi intézményt képviselték. A rendezvény külföldi vendégei voltak: Cestmir TOMEK professzor, az EUROPROBE projekt vezetője, valamint ORBÁN László Kolozsvárról. Január 18-án este egy kellemes hangulatú baráti találkozón gyűlt össze a társaság, amelynek során soproni specialitások is az asztalra kerültek.

A rendezvényen elhangzott előadások (15) közül 12-nek a rövid összefoglalóját az alábbiakban közöljük.

Sátori Gabriella

BODRI Bertalan: Felszín alatti vízmozgás hatása a földi hőáramra. Numerikus modellek

A konduktív hőteret befolyásoló hatások közül a felszín alatti vízmozgás a legjelentősebb, a jelenséggel kapcsolatos advekción hőszállítás nagy amplitúdójú lokális és esetenként regionális termikus anomáliákat okozhat. A hőmérsékleti gradiens mért értékeihez ezért fontos lenne megbízható advekción

korrekciókat számítani, mielőtt a gradiens adatok alapján hőárambecslés történik.

Előadásunkban különböző földtani viszonyokat, környezeteket reprodukáló kétdimenziós numerikus modellekkel szemléltetjük az advekción hőszállítás intenzitását és térbeli eloszlási sajátosságait. Csak olyan földtani környezeteket tekintünk, melyekre alkalmazható az ún. „ekvivalens porózus közeg” koncepción. Egyes modellek anizotróp vízvezetést is figyelembe vesznek, a permeabilitás-változások vizsgált tartománya hat nagyságrendet tesz ki (10^{-10} — 10^{-16} m²). Némely modellben a vízmozgás földi hőáramot módosító hatása akár többszáz százaléknyi is lehet.

BODRINÉ CVETKOVA Lujza: Két tudomány keresztútján: Klímaváltozások becslése geotermikus adatokból

Sekély mélységen a földkéreg hőállapotát az alulról jövő hőfluxuson kívül a felszín hőmérsékleti viszonyai is befolyásolják. A felszíni hőmérséklet valamely klimatikus eredetű változása a közegben lefelé terjedő hőmérsékleti hullámként jelentkezik. Így a mélységi hőmérsékletek mintegy dokumentálják a földfelszín hőmérsékletének közelebbi-távolabbi múltban bekövetkezett változásait.

Az eredetileg hőáram-vizsgálatok céljából mért és hőmérsékleti mélységszelvények sokaságát tartalmazó geotermikus világadat-rendszer ezért igen hasznosnak bizonyulhat múltbeli éghajlat-változások kutatása szempontjából is. Számos inverziós módszer került kidolgozásra, majd később alkalmazásra a világ különböző tájaira vonatkozó paleoklíma-rekonstrukciókban.

Jelen előadás saját interpretációs eredmények ismertetésére korlátozódik. Bemutatunk Kuba, Finn- és Csehország területéről származó hőmérsékleti szelvények inverziójával nyert hőtörténeti eseteket. A szelvények többségénél csak az utóbbi évezred folyamán bekövetkezett klímaváltozásokra lehet kö-